

«Η δίψα του ανθρώπου και η βάπτιση του Χριστού ...»

Γράφει ο Πρωτοπρεσβύτερος Χαράλαμπος Λίβυος Παπαδόπουλος

Αλήθεια τι έχει να πει σήμερα σε όλους εμάς, τους σύγχρονους ανθρώπους η ακολουθία του Αγιασμού την ημέρα των Θεοφανίων; Τι σημαίνει αυτή η αρχαιότατη γιορτή του Χριστιανισμού για τον σημερινό ανθρωπο; Απαντάει σε κάποιο βαθύτερο υπαρξιακό ερώτημα του; Η απλά είναι μια όμορφη λατρευτική πράξη που την παρακολουθούμε αλλά δεν αγγίζει την ζωή μας;

Ο άνθρωπος είναι ένα διψασμένο όν. Ένα πλάσμα που διψάει για νόημα. Η γιορτή των Θεοφανίων απαντά ακριβώς σε αυτή την δίψα του ανθρώπου για νόημα που νικάει τον θάνατο. Ο Θεός στα νερά του Ιορδάνη ποταμού φανερώνεται. Και δεν είναι καθόλου τυχαίο που αυτή η Θεοφάνια της Αγ. Τριάδος συμβαίνει μέσα στο νερό. Έχει ένα βαθύτερο συμβολισμό, μια προεικόνιση.

Το νερό συμβολίζει την καθαρότητα και αγνότητα, την δροσιά από το καύσωνα του βίου. Ο άνθρωπος διψάει, δεν μπορεί να ζήσει δίχως το νερό. Άλλα συγχρόνως έχει ανάγκη κι από καθαριότητα. Ζητά την σωματική και ψυχική κάθαρση. Δεν είναι τυχαίο λοιπόν που ο Χριστός ξεκινάει το έργο του, από την βάπτιση του στα νερά του Ιορδάνη ποταμού. Ο Θεός αποκαλύπτεται

στην ιστορία και στην ζωή μας. Μας οδηγεί μέσα από σημεία, εικονισμούς και οντολογικούς συμβολισμούς στην αποκάλυψη του σχεδίου Του για την σωτηρία του ανθρώπου και ολάκερης της κτίσης. Χρησιμοποιεί σημαντικά για να σημάνει μια νέα αρχή, μια νέα περίοδο για την ανθρωπότητα, μια νέα φάση Θείας οικονομίας, κάθαρσης, φωτισμού και θεώσεως.

Η Αγ. Τριάδα με την φωνή του Πατέρα «σύ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ηύδοκησα...[1]», την παρουσία του Υιού και το Άγ. Πνεύμα ὡς περιστεράν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν[2]» στέλνει ένα βαθύ υπαρξιακό μνηνυμα στην ανθρωπότητα, ότι πλέον η ανθρώπινη δίψα για αιωνιότητα και αθανασία, για νίκη του θανάτου, βρήκε την απάντηση της στο πρόσωπο του Χριστού. Είναι εκείνος που φορώντας και κουβαλώντας όλη την ανθρωπότητα πάνω του, δέχεται το βάπτισμα από τον Ιωάννη, όχι γιατί το είχε ανάγκη ή διότι έπρεπε να του συγχωρεθούν αμαρτίες, αλλά για να προεικονίσει και συμβολίσει ποια ήταν η αποστολή Του, τι είχε έρθει να κάνει στο κόσμο. Αυτό ήταν το έργο του, η κάθαρση, ο φωτισμός, η χαρά της Ανάστασης. Ο Χριστός φανερώνει ότι είναι το «το ύδωρ το ζων» η απάντηση στην δίψα κάθε ανθρώπινης ύπαρξης που υποφέρει στην έρημο και τον καύσωνα του κόσμου.

Μέσα λοιπόν σε αυτή την αρχαιοπρεπή τελετή του αγιασμού των υδάτων την ημέρα των Θεοφανίων, συμβαίνει κάτι φοβερό για την ζωή μας. Κάτι που διαρκώς πραγματοποιείται μέσα στο χώρο της Εκκλησίας και συγκεκριμένα στην Θεία Ευχαριστία. Η ζωή μας, η φύση και η κτίση μεταβάλλεται σε βασιλεία του Θεού, κι εμείς την προγευόμαστε μέχρι να έρθει η ώρα που μόνιμα και ολικά θα υπάρχουμε εντός αυτής. Το νερό λοιπόν που έχουμε μπροστά μας, στα δοχεία προς αγιασμό, ενώ δεν αλλάζει στην φύση του, δια του Αγίου Πνεύματος μεταβάλλεται ως προς την σχέση του με εμάς και την κτίση. Η φύση του νερού δεν καταργείται. Παραμένει καθόλα νερό. Όμως πλέον ξεπερνάει την βιολογική του χρησιμότητα. Θα το πιούμε όχι μονάχα για να ξεδιψάσει το σώμα μας αλλά ολάκερη η ύπαρξη μας.

Ενώ πριν λίγο θα το πίναμε για να ξεδιψάσουμε την βιολογική δίψα μας, μετα τον Αγιασμό το λαμβάνουμε για να δροσίσουμε την υπαρξιακή μας αγωνία και το φόβο του θανάτου. Μέσα σε αυτό το νερό πλέον ενοικεί η αγιαστική Χάρις του Θεού που μεταβάλει το σκοτάδι του θανάτου σε φως αιωνιότητας.

«Η χαρά των Θεοφανίων βρίσκεται στην αποκατάσταση της κοσμολογικής εμπειρίας που έχουμε για τον κόσμο, στην ανάκτηση της πίστης πως τα πάντα και οι πάντες μπορούν να καθαριστούν, να εξαγνιστούν, να ανανεωθούν, να αναγεννηθούν, και αυτό ανεξάρτητα από το πόσο βρώμικη και σκεπασμένη με λάσπη έχει γίνει η ζωή μας, άσχετα μέσα σε ποιον βούρκο έχουμε κυλιστεί, έχουμε πάντα την δυνατότητα εισόδου σ' ένα εξαγνιστικό ρεύμα ζωηφόρου ύδατος, επειδή η δίψα της ανθρωπότητας για τον ουρανό, το καλό, την τελειότητα και την ομορφιά δεν έχει πεθάνει, ούτε μπορεί ποτέ να πεθάνει.

Πράγματι μόνο αυτή η δίψα μας κάνει ανθρώπους. «Μέγας εί, Κύριε, καὶ θαυμαστά τά ἔργα Σου, καὶ οὐδείς λόγος ἐξαρκέσει πρός ὅμνον τῶν θαυμασίων Σου ...». Ποιός είπε πως ο Χριστιανισμός είναι καταθλιπτικός και ζοφερός, νοσηρός και θλιβερός, πως οδηγεί τους ανθρώπους μακριά από την ζωή; Κοιτάξτε τα πρόσωπα των πιστών εκείνη την νύχτα, και δείτε το φως και την χαρά που εκπέμπουν καθώς ακούγεται ο Ψαλμός να βροντοφωνεί τη δοξολογία, «Φωνή Κυρίου ἐπί τῶν ὑδάτων» (Ψαλμ. 28,3), καθώς βλέπουν τον ιερέα να ραντίζει με αγιασμό ολόκληρη την εκκλησία, και αυτές τις λαμπερές σταγόνες να ταξιδεύουν σε κάθε σημείο του κόσμου, καθιστώντας τον για άλλη μια φορά δυνατότητα και επαγγελία, πρωταρχικό υλικό για το μυστηριώδες θαύμα του μετασχηματισμού και της μεταμόρφωσης. Ο ίδιος Θεός εισήλθε σ' αυτό το νερό «σχήματι ἀνθρώπου»^[3] ενώθηκε όχι μόνο με τον άνθρωπο, αλλά με όλη την ύλη, και μεταμόρφωσε τα πάντα σ' ένα ακτινοβόλο, φωτοφόρο ρεύμα που κυλά προς τη ζωή και τη χαρά[3]».

Παραπομπές.

[1]Μαρκ.α'11

[2]Μαρκ. α'10

[3]π. Αλέξανδρος Σμέμαν: «Η Βάπτιση του Χριστού», Εορτολόγιο σελ.77-78 εκδόσεις «Ακρίτας».